

สรุปปัญหาและข้อคิดเห็น

อุตสาหกรรมโรงพยาบาลเอกชน เป็นอุตสาหกรรมบริการที่อาจกล่าวได้ว่า เป็นสิ่งใหม่สำหรับประเทศเรา แสดงให้เห็นว่าประชาชนมีความรับผิดชอบค่อนข้างมาก ในการช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐให้บริการทางทันตกรรมรักษาพยาบาลแก่ผู้ป่วยเจ็บ เป็นธรรมดาที่การดำเนินธุรกิจทุกชนิดย่อมต้องมีปัญหา ปัญหาบางอย่างแก้ไขได้ด้วยตนเอง บางอย่างต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างธุรกิจชนิดเดียวกัน และบางอย่างต้องอาศัยอำนาจของรัฐบาล

จากการวิเคราะห์สถานการณ์ต่าง ๆ พอจะสรุปปัญหาและอุปสรรคของ อุตสาหกรรมโรงพยาบาลเอกชน พร้อมทั้งข้อคิดเห็นและขอเสนอแนะ ได้ดังนี้

ภาคธุรกิจ

อุตสาหกรรมโรงพยาบาลเอกชนมีปัญหาภาคธุรกิจต่าง ๆ ดังนี้

ด้านการให้บริการ อุตสาหกรรมโรงพยาบาลเอกชนประสบปัญหาในการให้บริการหลายประการ ได้แก่

ปัญหาค้นทุนยาและเวชภัณฑ์ ยาและเวชภัณฑ์ต่าง ๆ ที่ผลิตได้ในประเทศ ไม่เป็นที่นิยมใช้ โรงพยาบาลเอกชนซื้อยาและเวชภัณฑ์จากต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ เพราะมีความเชื่อมั่นในคุณภาพ จึงทำให้ต้นทุนยาและเวชภัณฑ์สูง และมีแนวโน้มสูงขึ้นตลอดเวลา การจึกซื้อคราวละมาก ๆ เพื่อลดต้นทุนในการจึกซื้อ และเอาประโยชน์จากส่วนลดในการซื้อคราวละมาก ๆ รวมทั้งเป็นการกักตุนยาและเวชภัณฑ์ในราคาซื้อ ปัจจุบันนั้นทำไม่ได้กับยาและเวชภัณฑ์ทุกชนิด เพราะสินค้าเหล่านี้บางชนิดมีกำหนดระยะเวลาเสื่อมสภาพ และจะต้องเก็บรักษาอย่างถี่ ในอุณหภูมิ หรือแสงตามที่กำหนด

โรงพยาบาลเอกชนหลายแห่ง ต้องเผชิญกับภาวะขาดทุนจากการเสื่อมคุณภาพของยาใน
อัตราค่อนข้างสูง เพราะขาดการวางแผนการจัดซื้อที่ีพอ

ปัญหาต้นทุนค่าแรงงาน ค่าแรงงานมีแนวโน้มสูงขึ้น ตามสภาพค่าครองชีพที่สูงขึ้น
ตลอดเวลา และโดยทั่วไปกิจการจะต้องมีการเพิ่มขึ้นเงินเดือนแก่พนักงานทุกปี เพื่อเป็นการ
จูงใจในการปฏิบัติงาน ค่าแรงงานเป็นต้นทุนที่สำคัญอย่างหนึ่งสำหรับกิจการโรงพยาบาลเอกชน
ซึ่งเป็นกิจการขายบริการ และจะต้องบริการตลอด 24 ชั่วโมง เป็นที่ทราบกันดีว่า เงิน
เดือนแพทย์เภสัชกร เจ้าหน้าที่เทคนิคการแพทย์ และพยาบาลนั้นมีอัตราสูง เนื่องจากบุคลากร
เหล่านี้มีปริมาณจำกัด แต่ประชาชนมีความต้องการสูง จึงมักมีปัญหาในการแย่งตัวบุคลากร
ที่มีความสามารถระหว่างโรงพยาบาลเอกชนด้วยกันเอง ด้วยการเสนออัตราเงินเดือนที่สูง
กว่า เป็นสิ่งจูงใจ ทั้งนี้เพราะ ชื่อเสียงของโรงพยาบาลยอมมาจากความสามารถของแพทย์
และการบริการที่ดี

ปัญหาคำานการบริหารกิจการ ปัญหาการบริหารภายในของกิจการเอง กิจการ
โรงพยาบาลเอกชนส่วนใหญ่ เริ่มก่อตั้งมาจากกลุ่มแพทย์ จึงมักขาดประสบการณ์ทางด้านธุรกิจ
ทำให้การบริหารไม่คล่องตัวเท่าที่ควร โดยเฉพาะการบริหารงานการเงิน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญ
อย่างยิ่งสำหรับธุรกิจที่หวังผลกำไร คงจะเห็นได้จากผลการวิเคราะห์ในบทที่ 3 เช่น
โรงพยาบาลส่วนใหญ่มีสัดส่วนสินทรัพย์หมุนเวียนต่ำกว่าหนี้สินหมุนเวียนมาก จึงปรากฏผล
อัตราสภาพคล่องต่ำ ทั้งนี้ถึงแม้บริษัทจะมีการเบิกเงินเกินบัญชีธนาคารได้ก็ตาม บริษัท
ก็อาจประสบปัญหาขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียนอย่างกระทันหันได้ เป็นคน สิ่งเหล่านี้ถ้าผู้
บริหารให้ความสนใจอย่างจริงจังและมีพนักงานการเงิน และนักบัญชีที่มีความสามารถ
คาดว่ากิจการโรงพยาบาลเอกชนจะประสบความสำเร็จมากกว่านี้ และความขัดแย้ง
กันระหว่างจรรยาแพทย์ และวัตถุประสงค์ในการแสวงหากำไรของธุรกิจมีส่วนทำให้ต้นทุน
การดำเนินงานของโรงพยาบาลเอกชนสูงขึ้น เช่น ค่าใช้จ่ายประเภทหนี้สูญ ซึ่งมีมากพอ
สมควร ลักษณะการเกิดขึ้นสูญของโรงพยาบาลเอกชนมักเกิดขึ้นจากคนไขกรณีฉุกเฉิน เช่น
ประสบอุบัติเหตุ ฯลฯ โรงพยาบาลต้องรับเข้ารักษาพยาบาลก่อน โดยไม่อาจพิจารณาความ
สามารถในการชำระเงินของคนไข้ได้ ซึ่งการปฏิบัติเช่นนี้ผู้เขียนเห็นว่าเป็นสิ่งที่น่าสรรเสริญ
ของโรงพยาบาลเอกชน

นโยบายของโรงพยาบาล ก็มีส่วนสำคัญต่อแหล่งรายได้ของโรงพยาบาล เพราะ

เพราะโรงพยาบาลเอกชน แบ่งการดำเนินงานออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

(ก) ลักษณะโรงพยาบาลปิด คือ คนไข้มาติดต่อ และใช้บริการการรักษาจากโรงพยาบาลโดยตรง ข้อดีของโรงพยาบาลปิด คือ สามารถกำหนดค่ารักษาได้ทุกอย่างตั้งแต่ ค่าแพทย์ ค่ายา และค่าบริการอื่น ๆ

(ข) ลักษณะโรงพยาบาลเปิด คือ รับคนไข้ที่นายแพทย์เป็นผู้นำเข้ามาโดยคนไข้จะใช้บริการเรื่อง ห้องและเครื่องมือแพทย์จากโรงพยาบาล แต่นายแพทย์เจ้าของไข้จะรับผิดชอบในเรื่องการตรวจรักษา ดังนั้นโรงพยาบาลจะมีอำนาจกำหนดได้เฉพาะค่าห้องและค่าบริการเท่านั้น ส่วนค่าแพทย์จะไม่มีสิทธิกำหนด

โรงพยาบาลเอกชนส่วนใหญ่ดำเนินการในลักษณะโรงพยาบาลเปิด เพราะหวังผลประโยชน์ทางค่านายหน้าจากผู้มาใช้บริการเพิ่มขึ้น จึงมักมีปัญหาเรื่องโรงพยาบาลไม่สามารถกำหนดอัตราค่าบริการพยาบาลของแพทย์ผู้นั้นได้ ซึ่งถ้าแพทย์คิดค่ารักษาในอัตราสูงหรือให้การรักษาไม่เป็นที่พอใจแก่ผู้ป่วย ย่อมกระทบกระเทือนต่อชื่อเสียงของโรงพยาบาล เพราะผู้ป่วยที่มาใช้บริการมักไม่เข้าใจในเรื่องข้อตกลงระหว่างแพทย์ผู้นั้นกับผู้ป่วยเข้ามาใช้บริการกับโรงพยาบาล จึงถือเอาว่าเป็นการเรียกเก็บเงินค่าบริการพยาบาลของโรงพยาบาลเอง หรือเป็นการให้การรักษายาบาลของโรงพยาบาล

ข้อคิดเห็นและเสนอแนะด้านการให้บริการ

ควรควบคุมวิธีการจัดซื้อ และการจัดเก็บให้เหมาะสม โดยอาศัยข้อมูลสถิติจากอดีต และคำนวณความคงการในอนาคต ด้วยหลักวิชาการรวมทั้งประสบการณ์ และควรร่วมมือกันระหว่างโรงพยาบาลเอกชนด้วยกัน อาจผ่านทางสมาคมโรงพยาบาลเอกชน ในการแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการ และแลกเปลี่ยนยาและเวชภัณฑ์ หรือสามารถขอใช้สิทธิที่กิจการมีความคงการรับควนและไม่สามารถจัดซื้อได้ทัน

เครื่องจักร เครื่องมือทางการแพทย์นั้นเป็นสินทรัพย์ที่มีราคาสูง กิจการโรงพยาบาลเอกชน แต่ละแห่งพยายามเพิ่มประสิทธิภาพการบริการของตนด้วยการนำเครื่องจักร เครื่องมือที่ทันสมัยมาใช้ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ใช้ในการตรวจสอบทาง ๆ ของร่างกายอย่างละเอียด การแข่งขันกันเช่นนี้ ย่อมเป็นผลดีต่อประชาชนผู้ใช้บริการ แต่สำหรับผู้ลงทุนอาจได้

รับผิดชอบแทนไม่คุ้มค่าจึงมีความเห็นว่า น่าจะมีการร่วมมือกันระหว่างโรงพยาบาลเอกชน ในการกระจายการครอบครอง เครื่องจักร เครื่องมือราคามหาศาลนั้น มิให้มีคุณภาพซ้ำซ้อน หรือคล้ายคลึงกัน และเมื่อต้องการใช้ก็สามารถส่งผู้ป่วยไปรับบริการและส่งผลการตรวจสอบ ถึงกันอย่างรวดเร็ว หรืออาจร่วมมือกันตั้ง เป็นศูนย์เครื่องจักร เครื่องมือในการตรวจวิเคราะห์ โรคแก่ผู้ป่วย แล้วจึงส่งผลการตรวจไปยังโรงพยาบาลเพื่อให้แพทย์ทำการรักษาต่อไป

การควบคุมค่าแรงนั้น เป็นสิ่งที่ทำได้ยากกว่าปัจจัยอย่างอื่น ผู้บริหารกิจการจึงควรรพยายามสร้างแรงจูงใจในการทำงานแก่พนักงานของตน เพื่อให้การจ่ายค่าแรงงานได้ ประสิทธิภาพสูงสุด และการป้องกันที่แพทย์ พยาบาล หรือพนักงานอื่น ๆ มีการหมุนเวียน เข้าออกบ่อยครั้ง ควรที่จะมีการทำสัญญาเป็นลายลักษณ์อักษร ไว้ต่อกันระหว่างกิจการกับ พนักงาน โดยกำหนดระยะเวลาอย่างต่ำในการปฏิบัติงาน กับกิจการ เช่น 3 ปี หรือ 5 ปี เป็นต้น โดยมีการเรียกเงินประกัน จำนวนหนึ่ง เพื่อเป็นการประกันการปฏิบัติตามสัญญาของ พนักงานนั้น ๆ และอาจมีวิธีการจูงใจให้พนักงานมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของกิจการ โดยขาย หุ้นแก่พนักงาน หรือจ่ายหุ้นโบนัส เป็นต้น และวิธีการนี้ยังจะมีผลดีในแง่ความรับผิดชอบของ พนักงานต่อปัญหาค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

การควบคุมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานที่สำคัญของ โรงพยาบาล คือ ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าโทรศัพท์ ค่าซ่อมแซม เป็นต้น การควบคุมค่าใช้จ่ายอย่าง มีประสิทธิภาพ จะสามารถลดต้นทุนในการดำเนินการเหล่านี้ลงได้ เช่นการอบรมพนักงาน ให้รู้จักวิธีการใช้น้ำ ไข้ไฟอย่างประหยัด ไม่อนุญาตให้มีการนำเครื่องใช้ไฟฟ้าส่วนตัวมาใช้ใน โรงพยาบาลโดยเด็ดขาด สำหรับค่าโทรศัพท์ควรมีตู้โทรศัพท์สาธารณะสำหรับบริการทั้งพนักงาน และผู้มาใช้บริการของโรงพยาบาลอย่างทั่วถึง และอบรมพนักงานมิให้ใช้โทรศัพท์ในกิจการ ส่วนตัว รวมทั้งมีบทกำหนดโทษอย่างชัดเจน เป็นต้น สำหรับค่าซ่อมแซมนั้น แยกเป็น ซ่อม-แซมเครื่องจักร เครื่องมือทางการแพทย์ และซ่อมแซมทั่วไปเกี่ยวกับอาคารสถานที่ ปัญหาการ ซ่อมแซมเครื่องจักร เครื่องมือทางการแพทย์นั้น ควรป้องกันโดยช่างพนักงานที่มีความรู้ทางด้าน นั้นจริงในการควบคุมดูแลเครื่อง และอบรมให้เขารู้จักใช้และบำรุงรักษาให้ถูกวิธี เมื่อเกิด การขัดข้องต้องรีบทำการแก้ไข หรือซ่อมแซม เพื่อมิให้เกิดการสูญเสียมากขึ้น ปัญหาการซ่อม-แซมทั่วไปเกี่ยวกับอาคารสถานที่ ควรมีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ทางด้านนั้น ๆ เพื่อจะได้สามารถ

ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ และควรมีมาตรการในการ เบิกจ่ายวัสดุเพื่อซ่อมแซมอย่าง
รัดกุม และที่สําคัญผู้บริหารควรให้ความสนใจในด้านการบริหารการเงินของธุรกิจ โดยมีการ
วางแผน ควบคุม และประเมินผลด้วยวิธีการทางด้านการเงินและการบัญชี อย่างใกล้ชิด
ทั้งนี้ต้องอาศัยพนักงานการเงินและนักบัญชีที่มีความสามารถ

ปัญหาเรื่องอัตราการรักษา และวิธีการรักษา ของแพทย์ผู้มาใช้บริการต่าง ๆ
ของโรงพยาบาลในลักษณะโรงพยาบาลเอกชน โรงพยาบาลเอกชนทุกแห่งมีปัญหานี้เช่นกัน
จึงควรร่วมมือกัน ในการกำหนดอัตราการรักษาสูงสุดของการรักษาของแพทย์ดังกล่าว มิให้
มีอัตราสูงกว่าอัตราปกติของโรงพยาบาล และกำหนดมาตรการและวิธีการในการ เข้าควบคุม
วิธีการรักษา ของแพทย์นั้น ๆ ให้อยู่ในความดูแลของโรงพยาบาล เพื่อประโยชน์ของผู้ป่วย
รวมทั้งชื่อเสียงของโรงพยาบาลเอง ทั้งนี้อาจร่วมมือกัน โดยอาศัยสมาคมโรงพยาบาลเอกชน
เป็นศูนย์กลาง

ด้านการตลาด อุตสาหกรรมโรงพยาบาล เอกชนมีปัญหาด้านการตลาดดังนี้

โรงพยาบาลเอกชนไม่สามารถโฆษณาสรรพคุณ หรือเชิญชวน เช่นเดียวกับธุรกิจ
อื่นได้ ทั้งที่ดำเนินงานในรูปธุรกิจ เนื่องจากมีกฎหมายกำหนดไว้ ผู้ป่วยซึ่งไปใช้บริการของ
โรงพยาบาลเอกชนส่วนใหญ่เพราะได้รับทราบโดยวิธี "ปากต่อปาก" คือฟังจากคำบอกเล่า
ของผู้ใกล้ชิด และจากประสบการณ์ของตนเอง

ปัญหาด้านการแข่งขัน ในเขตกรุงเทพมหานครมีกิจการโรงพยาบาลเอกชนหลาย
แห่งที่มีการกระจายที่ตั้งอย่างไม่เหมาะสม ทำให้มีกิจการโรงพยาบาลเอกชนในเขตชุมชน
มากเกินไปจนเกิดความจำเป็น ทำให้ภาวะการแข่งขันเป็นไปอย่างรุนแรง แต่ละโรงพยาบาลจะต้อง
แข่งขันกันในด้านบริการความสะดวกสบาย เพื่อดึงดูดคนไข้ ทำให้ต้นทุนสูงเกินความจำเป็น
และในที่สุดก็ใช้วิธีการแข่งขันกันด้านราคา ทำให้เกิดผลเสีย ต่อทั้งอุตสาหกรรม แต่ทางตรง
ข้ามกลับเป็นผลดีคือผู้ใช้บริการ

ข้อคิดเห็นและเสนอแนะด้านการตลาด

การตั้งโรงพยาบาล เอกชนไม่จำเป็นที่จะต้องแข่งขันกันสร้างอาคารโรงพยาบาล

ในเขตชุมชนที่หนาแน่น เพราะต้นทุนจากราคาที่ดินจะสูงมาก โรงพยาบาลควรสร้างในลักษณะเป็นคลินิกในเขตชุมชน และมีอาคารโรงพยาบาลในเขตชานเมือง โดยผู้ป่วยนอก และผู้ป่วยฉุกเฉินจะได้รับการตรวจรักษาจากคลินิก สำหรับผู้ป่วยที่คงค้างคืนจะถูกนำส่งโรงพยาบาล วิธีนี้จะทำให้สามารถลดต้นทุนของราคาที่ดินสำหรับตัวอาคารโรงพยาบาลลงได้มาก และยังได้ประโยชน์จากบรรยากาศ สภาวะแวดล้อมที่ดีกว่า และเหมาะสมแก่การพักผ่อนของผู้ป่วย

สำหรับตัวอาคารโรงพยาบาลนั้น โรงพยาบาลเอกชนพยายามแข่งขันกันสร้างขึ้นให้ใหญ่โตสวยงาม และมีบริการที่สะดวกสบายเรียบร้อย เหมือนหนึ่งเป็นบริการของโรงแรมชั้นหนึ่ง ซึ่งรวมเอาการให้การรักษายาบาล และความสะอาดที่เหนือกว่าโรงแรมชั้นหนึ่ง เขาไว้ด้วยกัน การลงทุนเช่นนั้นจะต้องระดมเงินทุนอย่างมหาศาลและแน่นอนว่ากิจการย่อมต้องเรียกเก็บค่าบริการในอัตราที่สูงพอสำหรับต้นทุนค่าใช้จ่ายในการบริการที่หรูหราเช่นนั้น ลักษณะการลงทุนเช่นนั้นนับว่ายังไม่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจของประเทศเรา เพราะว่าประชาชนส่วนใหญ่ยังมีฐานะยากจน ไม่สามารถเข้ารับบริการจากสถานพยาบาลเอกชนเหล่านั้นได้ จึงอาจก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำในสังคม และอาจไม่บรรลุวัตถุประสงค์ในการก่อตั้งโรงพยาบาลเอกชนที่ว่า "เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐในการให้การรักษายาบาลแก่ผู้ป่วยเจ็บ" และผลที่สุดจะเกิดผลเสียแก่โรงพยาบาลเอง กรณีค่าใช้จ่ายและต้นทุนต่าง ๆ สูงกว่ารายได้ที่ได้รับ จึงมีความเห็นว่ากิจการโรงพยาบาลเอกชนควรจำกัดการก่อสร้างให้อยู่เพียงระดับโรงแรมชั้นสองเท่านั้น เพื่อให้อัตราค่าบริการไม่แพงจนเกินไป

ควรขยายการบริการของโรงพยาบาลเอกชนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการเพิ่มทุนรายได้ และเป็นสิ่งจูงใจให้ผู้สนใจมาใช้บริการของโรงพยาบาลมากขึ้น เช่น มีบริการประกันสุขภาพ โดยเปิดรับสมัครสมาชิกเก็บค่าบำรุงเป็นรายเดือน และทำการตรวจสุขภาพฟรีทุกเดือน กรณีที่สมาชิกเจ็บป่วย ไม่ว่าจะด้วยโรคธรรมดาหรืออุบัติเหตุ โรงพยาบาลจะรับผิดชอบในการรักษายาบาล และให้ส่วนลดพิเศษในการเรียกเก็บค่าบริการยาบาล มีบริการทางค่าน ฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้ป่วยหลังจากรับการรักษาโรคนายแล้ว ฟื้นฟูสมรรถภาพคนชรา โดยจัดเป็นที่พักสำหรับคนชรา บริการเลี้ยงเด็กอ่อน และเด็กก่อนวัยเรียน บริการห้องอาหาร และร้านขายสินค้าเบ็ดเตล็ดสำหรับการ เยี่ยมเยียนผู้ป่วยและผู้ให้บริการอื่น ๆ เป็นต้น

ค่านางเงิน

ในการก่อตั้งโรงพยาบาลเอกชน ส่วนใหญ่จะขาดการทำการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการทางค่านางเงิน (Feasibility Study) ก่อนเริ่มดำเนินการ และจากการวิเคราะห์ฐานะทางการเงินของกิจการโรงพยาบาลเอกชน ในช่วงปี พ.ศ. 2520-2523 พบว่ากิจการส่วนใหญ่มีกำไรลดลง หรือไม่ก็ประสบผลขาดทุน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 ตลอดมา ทั้งนี้เป็นผลจากการที่ค่าใช้จ่ายทุกด้านเพิ่มสูงขึ้น ไม่ว่าจะเป็นต้นทุนยาและเวชภัณฑ์ ทุนคนงานและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานอื่น ๆ ซึ่งไม่อาจหลีกเลี่ยงได้เนื่องจากภาวะค่าครองชีพที่สูงขึ้น และภาวะราคาน้ำมัน แต่อัตราค่าบริการนั้นไม่สามารถเพิ่มขึ้นตามต้นทุนที่สูงขึ้นได้ เนื่องจากราคาค่ารักษามีผลกระทบต่ออุปสงค์ของการเข้ารับการรักษา (Price Elasticity of Demand) ดังนั้น กิจการจึงไม่สามารถนำผลกำไรกลับไปพัฒนาหรือขยายการบริการได้อย่างเต็มที่เท่าที่ควร จึงทำให้อุตสาหกรรมนี้โดยเฉพาะโรงพยาบาลที่มีกิจการขนาดเล็ก มีฐานะทางการเงินอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ และมีความเสี่ยงสูง รวมทั้งมีสมรรถภาพในการหากำไรต่ำด้วย

นอกจากนั้นนโยบายการจัดหาเงินทุนของกิจการในแต่ละขนาดของอุตสาหกรรม ยังไม่สอดคล้องกับอายุการใช้งานของสินทรัพย์ที่ลงทุน กล่าวคือในบางปี มีการนำเงินทุนระยะสั้นไปลงทุนในสินทรัพย์ถาวร ซึ่งเป็นการเพิ่มความเสี่ยงให้กับกิจการและอุตสาหกรรม ดังนั้น ถ้ามองจากบุคคลภายนอกจะเห็นว่าอุตสาหกรรมโรงพยาบาลเอกชน โดยเฉพาะกิจการขนาดเล็กเป็นกิจการที่มีความเสี่ยงสูง และมีผลตอบแทนต่ำมาก

ข้อคิดเห็นและเสนอแนะค่านางเงิน

ปัญหาค่านางเงินของอุตสาหกรรมโรงพยาบาลเอกชนที่เกิดจากการหากำไรได้น้อย โดยมีสาเหตุจาก ต้นทุนและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน เพิ่มสูงขึ้นในอัตราที่มากกว่ารายได้ที่เพิ่มขึ้น มีผลทำให้ไม่สามารถนำผลกำไรกลับไปพัฒนาหรือขยายกิจการได้อย่างเต็มที่ กิจการในอุตสาหกรรมนี้จึงจำเป็นต้องอาศัย เครดิตจากแหล่งเงินทุนต่าง ๆ เช่น เงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร เจ้าหนี้การค้า และหนี้สินหมุนเวียนอื่นในอัตราดอกเบี้ยที่สูงขึ้น ซึ่งการดำเนินงานที่อาศัยเงินทุนเป็นจำนวนมากนั้น ถึงแม้จะทำให้อัตราส่วนทางการเงินเกี่ยวกับสภาพ

เสี่ยงอยู่ในระดับที่ไม่คืบหน้า แต่บางครั้งจำเป็นเพื่อให้กิจการสามารถดำเนินการต่อไปได้ นอกจากนี้โดยข้อเท็จจริงแล้ว หนี้สินหมุนเวียนบางอย่าง เช่น เงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร และเงินกู้ยืมจากธนาคารที่จะต้องชำระคืนภายใน 1 ปี ซึ่งจัดเป็นหนี้สินระยะสั้นนั้น ในทางปฏิบัติแล้วสามารถต่อสัญญาไปได้เรื่อย ๆ จึงมีลักษณะคล้ายหนี้สินระยะยาว

สำหรับทางด้านการบริหารเงินทุนนั้นกิจการควรหลีกเลี่ยงการนำเงินทุนจากแหล่งระยะสั้นไปลงทุนในสินทรัพย์ถาวร เพราะเป็นการเพิ่มความเสี่ยงที่จะต้องชำระหนี้ให้ทันภายในกำหนดเวลาอันสั้น แต่ควรจัดหาเงินทุนจากแหล่งระยะยาว โดยการนำหุ้นสามัญออกจำหน่าย หรือจากการกู้ยืมระยะยาวมาลงทุนในสินทรัพย์ถาวร เพื่อให้สอดคล้องกับอายุการใช้งานของสินทรัพย์

ภาครัฐบาล

โรงพยาบาลเอกชนได้ช่วยบริการคนเจ็บป่วย เป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล ได้มากพอสมควร ในขณะที่รัฐบาลมีงบประมาณจำกัด และต้องใช้งบประมาณพัฒนาประเทศในหลาย ๆ ด้านนั้น งบประมาณที่จัดสรรให้แก่กระทรวงสาธารณสุขนั้นมีจำนวนน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ ดังนั้นการมีโรงพยาบาลเอกชนจึงนับว่าเป็นผลคืออย่างยิ่ง แต่มีข้อน่าสังเกตุดังนี้

โรงพยาบาลเอกชนส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลของการสร้างโรงพยาบาลเอกชนจำนวนมากในกรุงเทพฯ นี้จะเป็นการดึงเอาแพทย์มาอยู่ในนครหลวงมากยิ่งขึ้น การกระจายของแพทย์ที่น้อยในส่วนภูมิภาคจะยิ่งมีน้อยลงไปอีก ทำให้ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศซึ่งอยู่ในชนบทขาดแคลนแพทย์อยู่ เช่น เค็ม และเมื่อแพทย์มาคั่งกันอยู่มากในกรุงเทพฯ คนไข้ในส่วนภูมิภาคก็จะหลั่งไหลเข้ามารับการรักษากันในกรุงเทพฯ ทำให้เสียค่าโสหุ้ยเพิ่มมากขึ้นโดยใช่เหตุ ส่วนผู้ที่ไม่อยู่ในฐานะที่จะเข้ามารักษาตัวในกรุงเทพฯ ได้ ก็เกิดความรู้สึกถึงความไม่เท่าเทียมกันในสังคมขึ้น

การที่รัฐเปิดให้มีการตั้งโรงพยาบาลเอกชน ในสภาพที่ไม่จำกัดจำนวนนั้นน่าจะเป็นผลร้ายมากกว่าผลดี เพราะโรงพยาบาลเอกชนนั้นจะให้บริการแก่ผู้มีรายได้สูงเท่านั้น แม้ว่า

โรงพยาบาลเอกชนจะเป็นการแบ่ง เบาภาระของรัฐในการให้บริการแต่ในขณะเดียวกัน
 โรงพยาบาลเอกชนก็ได้ดึงเอาบุคลากรทางการแพทย์ไปอย่างมากมาย จากโรงพยาบาล
 ของรัฐ ก่อให้เกิดความขาดแคลนในภาค ของรัฐ ซึ่งมุ่งให้บริการแก่บุคคลทุกระดับชั้น¹ แต่อย่างไร
 ก็ตาม ส่วนใหญ่โรงพยาบาลเอกชนไม่มีเจ้าหน้าที่แพทย์ผู้ชำนาญประจำเพียงพอ เพราะ
 การจะมีแพทย์ผู้ชำนาญการต่าง ๆ ครบทุกสาขาวิชาตลอดเวลานั้นต้องลงทุนสูง จึงทำให้เกิด
 ระบบจ้างแพทย์ผู้ชำนาญการของทางราชการนอกเวลา โดยวิธีนี้ดู ๆ จะเป็นผลดีด้วยกันทั้งสองฝ่าย
 คือฝ่ายโรงพยาบาลเอกชนไม่ต้องลงทุนสูง ฝ่ายแพทย์ก็มีรายได้พิเศษบ้างตามสมควร แต่ขอ
 ให้พิจารณาปรากฏว่าแพทย์ผู้ชำนาญมักใช้เวลาราชการมาทำงานในโรงพยาบาลเอกชน เป็นผลให้
 สมรรถภาพในการทำงานให้รัฐลดหย่อนลง

ในปัจจุบันโรงพยาบาลเอกชนมิได้มีการดูแลอย่างใกล้ชิดแต่ประการใด กระทรวง
 สาธารณสุขมีหน้าที่เรื่องนี้ก็มีกฎหมายให้อยู่เพียงฉบับเดียว ซึ่งออกมาตั้งแต่ พ.ศ. 2504 ให้อ
 ยูจนกระทั่งทุกวันนี้ยังมีได้มีการแก้ไขแต่ประการใด ซึ่งกฎหมายบางมาตราในฉบับนั้นและไม
 เหมาะสมกับเหตุการณ์ปัจจุบัน หน่วยงานที่ทำหน้าที่ควบคุมการปฏิบัติตามกฎหมายนั้น มีเจ้าหน้าที่
 จำนวนน้อยและไม่มีเครื่องมือในการลงโทษแก่ผู้ฝ่าฝืนอย่างจริงจัง แม้แต่การรวบรวมข้อมูล
 สถิติต่าง ๆ ของโรงพยาบาลเอกชนเจ้าหน้าที่ของรัฐก็ไม่สามารถขอความร่วมมือจากโรงพยาบาล
 ได้อย่างทั่วถึง ทำให้การเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์นี้เป็นไปด้วยความยากลำบากยิ่ง

การให้การส่งเสริมการลงทุนแก่โรงพยาบาลเอกชน ของรัฐบาลนั้นนับเป็นสิ่งที
 แสดงให้เห็นว่ารัฐบาลเห็นความสำคัญของธุรกิจโรงพยาบาลเอกชน และพยายามให้การ
 สนับสนุน แก่ช่วงระยะเวลาของการให้สิทธิประโยชน์นั้นสั้นเกินไปคือ

(1) เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ได้รับยกเว้นหรือลดหย่อนอากรขาเข้าหรือภาษีการค้าในครั้งต้อง
 นำเข้ามาภายใน กำหนด 24 เดือน นับแต่วันที่ออกบัตรส่งเสริม บางกิจการไม่สามารถ
 ระดมเงินทุนมาเพื่อสั่งซื้อเครื่องมือ และอุปกรณ์ได้คราวละมากๆ ในเวลาอันสั้นนี้ และถ้า
 สามารถไต่เงินทุนเหล่านั้น ธุรกิจก็จะคง เสียดอกเบี้ยเงินกู้ หรือต้นทุนเงินทุนในจำนวน
 สูง จึงทำให้ในระยะที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนนี้ ธุรกิจจะคงลงทุนในสินทรัพย์ถาวรสูง
 จ่ายดอกเบี้ยเงินกู้สูง และมีค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ถาวรสูง ผลคือ การขาดทุนในอัตราสูง

¹บรรลุ ศิริพานิช, "บทบาทของโรงพยาบาลเอกชนในสถานะของประเทศ
 ปัจจุบัน" เอกสารการวิจัยส่วนบุคคล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2522, หน้า 58.

เช่นกัน การให้สิทธิประโยชน์นี้ไม่ครอบคลุมถึงกรณีการนำเข้า ชิ้นส่วนอะไหล่ของ เครื่องมือและ อุปกรณ์นั้น ๆ ดังนั้นเมื่อมีการชำรุดเสียหาย กิจการจะต้อง เสียค่าใช้จ่ายในการนำเข้าชิ้นส่วน อะไหล่ในอัตราสูง จึงเป็นการส่งเสริมที่ไม่ต่อเนื่อง

(2) การได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล ในส่วนที่ได้รับการลงทุน เป็นระยะเวลา 5 ปีนั้น เป็นระยะเวลาที่สั้นเกินไป เพราะกิจการยังได้รับผลกระทบกระเทือน จากค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ถาวร และดอกเบี้ยเงินกู้ในอัตราสูงมาก เมื่อเทียบกับรายได้ ถึง แม้จะได้รับอนุญาตให้นำผลขาดทุนไปหักออกจากกำไรสุทธิ ภายหลังระยะเวลาที่ได้รับยกเว้น ภาษีเงินได้ มีกำหนดเวลาไม่เกิน 5 ปี ก็ตาม

รัฐบาลไม่มีมาตรการที่จะเข้าควบคุมมาตรฐานการรักษาพยาบาล ของทั้ง รัฐบาลและเอกชน รวมทั้งไม่มีมาตรการในการควบคุมราคาค่าบริการของโรงพยาบาล เอกชนเลย และยังคงมีความเห็นว่าโรงพยาบาลเอกชนเรียกเก็บค่ารักษาพยาบาลในอัตรา สูงมาก เมื่อเปรียบเทียบกับบริการโรงพยาบาลและสถานพยาบาลต่าง ๆ ของรัฐ ขององค์ การการกุศล หรือคลินิกเอกชนทั่วไป ทั้งนี้อาจเพราะกิจการโรงพยาบาลเอกชนดำเนินงาน ในรูปธุรกิจที่หวังผลกำไร และขณะเดียวกันกิจการก็ยังมีค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในอัตราที่สูงกว่า กิจการอื่น ๆ ที่กล่าวมาแล้ว เนื่องจากเป็นกิจการขนาดใหญ่รวมทั้งจะต้องคำนึงถึงความ สะดวกสบายและบริการที่ดีกว่า เพื่อประโยชน์ในการแข่งขันกับกิจการประเภทเดียวกัน

ข้อคิดเห็นและเสนอแนะจากรัฐบาล

รัฐบาลน่าจะมีมาตรการดูแลการกระจายของการก่อสร้างโรงพยาบาล ให้เหมาะสม โดยพยายามสนับสนุนให้ก่อสร้างในพื้นที่ที่ขาดโรงพยาบาล และระงับการก่อสร้างในเขตที่มี โรงพยาบาลบริการอยู่แล้ว

รัฐจำเป็นต้องขยายหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวกับโรงพยาบาลเอกชน ซึ่งจาก ผลการสำรวจของกระทรวงสาธารณสุขถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2524 มีจำนวนถึง 305 แห่ง ให้มีประสิทธิภาพในการให้ความสนับสนุนดูแล และควบคุมโรงพยาบาลเอกชนให้อยู่ในสภาพ ที่เป็นประโยชน์แก่ทั้งผู้ใช้บริการและผู้ดำเนินการ ควบคู่ความยุติธรรมทั้งสองฝ่าย

รัฐควรส่งเสริมสมาคมโรงพยาบาลเอกชนแห่งประเทศไทยให้มีบทบาท ในการ

เป็นองค์การดำเนินการดูแลรักษาโรงพยาบาลทั้งของรัฐและของ เอกชนแทนรัฐบาลในบางกรณี

รัฐควรเร่ง เล็งถึงปัญหาของการขาดแคลนบุคลากรทางการแพทย์ และเพิ่มการผลิตบุคลากรทางด้านนี้ ให้เพียงพอต่อความต้องการของประเทศ รวมทั้งส่งเสริมให้เอกชนมีส่วนร่วมในการผลิตบุคลากรด้านนี้ด้วย เช่น ส่งเสริมให้โรงพยาบาลเอกชน ก่อตั้งวิทยาลัยพยาบาล เพื่อผลิตพยาบาลปริญญา เช่นเดียวกับกิจการที่เอกชนสามารถก่อตั้งวิทยาลัยการศึกษาด้านอื่น ๆ

รัฐควรส่งเสริมและสนับสนุนการให้ความรู้ ทางด้านพลานามัย สุขศึกษา โภชนา-
การ และวิธีการป้องกันและรักษาการเจ็บป่วยด้วยโรคกรรมคาสามัญที่สามารถป้องกัน และ
รักษาได้ด้วยตนเองแก่ประชาชน รวมทั้งส่งเสริมให้มีการโฆษณาสามัญประจำบ้าน ขององค์
การเภสัชกรรม ซึ่งมีข้อความบรรยายสรรพคุณและวิธีการใช้ที่ภาษาชนบทรู้อย่างชัดเจน
ควรส่งเสริมให้มีการแก้ไขวิธีการจ่ายยาแก่ผู้ป่วยตามวิธีปัจจุบันที่เป็นอยู่ คือ ผู้ป่วยรับยาจาก
ห้องจ่ายยา รับทราบเพียงขนาดรับประทานเท่านั้น ควรจะมีการแจ้งแก่ผู้ป่วยถึงชื่อยา และ
สรรพคุณรวมทั้งโทษเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อผู้ป่วยจะได้ทราบและสามารถจดจำได้ เมื่อเกิด
อาการแพ้หรือผิดปกติจะได้ออกแจ้งผู้รักษาได้ถูกต้องว่าตนเองแพ้ยาอะไร หรือเมื่อมีอาการ
ขึ้นจะได้จดจำไว้ และสามารถแจ้งแก่แพทย์ผู้รักษา หรือหาซื้อรับประทานเอง เมื่อมีอาการ
เจ็บป่วยอย่าง เติมเกิดขึ้น เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนสามารถช่วยตนเองได้มากขึ้น

รัฐจำเป็นต้องทบทวนปรับปรุงและแก้ไขพระราชบัญญัติสถานพยาบาลที่มีอยู่เดิม
ตั้งแต่ พ.ศ. 2504 โดยด่วนเพื่อให้เหมาะสมกับสภาวะการณปัจจุบัน และในการนี้ควรจะได้
พิจารณาจากจำกัดความของคำว่าโรงพยาบาลให้ชัดเจน และควรมีมาตรการลงโทษผู้กระทำ
ผิดกฎหมายอย่างจริงจัง

ปัจจุบันกล่าวได้ว่าไม่มีหน่วยงานทั้งของรัฐหรือเอกชนดำเนินการควบคุมมาตรฐาน
ทางวิชาการของโรงพยาบาลทั้งของรัฐและเอกชนเลย ผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาพยาบาล จำ
ต้องยอมรับการวินิจฉัยของแพทย์ เมื่อแพทย์ลงความเห็นว่าเป็นอะไร ก็เป็นเช่นนั้น ทั้งที่บาง
ครั้งการวินิจฉัยอาจผิด จึงก่อให้เกิดผลเสียแก่ผู้ป่วย รัฐน่าจะจัดให้มีมาตรการอย่างใดอย่าง
หนึ่ง ทำการประเมินผลของโรงพยาบาล เพื่อให้เกิดความยุติธรรมแก่ผู้ป่วย และเป็นที่ยอมรับ

กันในวงการแพทย์โดยทั่วไปว่า โรงพยาบาลย่อมมีขีดความสามารถในทางวิชาการที่แตกต่าง
 กันไป ตามอุปกรณ์และบุคลากรทางการแพทย์ที่มีความชำนาญแตกต่างกัน การจัดระดับมาตรฐาน
 ฐานโรงพยาบาล ทั้งของรัฐบาลและเอกชน (Accreditation) เพื่อประกาศให้ผู้ป่วยได้
 ทราบถึงขีดความสามารถของโรงพยาบาลจะเป็นมาตรการอย่างหนึ่งที่ทำให้ความยุติธรรมแก่ผู้
 ช่วย ในการเลือกเข้าทำการรักษาพยาบาล ในกรณีนี้ต้องอาศัยความร่วมมือกันทั้งราชการและ
 เอกชน เพื่อประโยชน์ให้แก่สังคมส่วนรวม

รัฐบาลควรพิจารณาขยายระยะเวลาการส่งเสริมการลงทุนให้ยาวนานกว่าที่เป็น
 อยู่ เพื่อเป็นการสนับสนุนให้ผู้ลงทุนได้รับผลประโยชน์จากการส่งเสริมการลงทุนมากขึ้น และ
 พิจารณาการให้สิทธิประโยชน์อากรขาเข้า และหรือภาษีการค้าแก่การนำเข้าชิ้นส่วนอะไหล่
 ของเครื่องมือและอุปกรณ์ ที่ได้รับสิทธิประโยชน์ดังกล่าวนั้นด้วย

ศูนย์วิทยพัชกร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย